

(a)

Projekt

z dnia 14 listopada 2019 r.

Zatwierdzony przez .....

mgr Krzysztof Marcinowicz
WÓJT

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY**

z dnia ..... 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506¹⁾), art.4¹ ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137²⁾) oraz art.10 ust.1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852³⁾), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Joanna Januszevska

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, 1571, 1696 i 1815.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1655 i 1818.

**Sprawdzono pod względem
formalno-merytorycznym**

for Doro

RADCA PRAWNY

członek podpis

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Gminy Juchnowiec Kościelny

z dnia.....2019 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2019 ROK.

I. WSTĘP

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137; zm. Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, 1571, 1696 i 1815.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492), zwanym dalej NPZ na lata 2016 -2020;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 z późn. zm; zm:Dz.U z 2019 r.,poz.447).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie realizowany z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art.2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2012 r. poz.1169;zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1217.).

II. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE JUCHNOWIEC KOŚCIELNY W ASPEKcie PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH

1. Problem alkoholowy.

Z przeprowadzonej w 2012 roku w Gminie Juchnowiec Kościelny diagnozy problemów i zagrożeń społecznych wynika, że uzależnienie od alkoholu (według 11 stopniowej oceny ankietowanych) stanowi drugą problem społeczny w gminie Juchnowiec Kościelny, na piątym miejscu jest przemoc domowa, na dziewiątym przemoc w szkole i na dziesiątym - uzależnienie od narkotyków. W 2012 r. problematyka uzależnienia od alkoholu stanowiła zdaniem ankietowanych najpoważniejszy poza bezrobociem problem w gminie. Obecnie gdy sytuacja na rynku pracy uległa poprawie, problem uzależnienia od alkoholu może stanowić najpoważniejszy problem społeczny w gminie.

W okresie od kwietnia do czerwca 2017 roku przeprowadzono badania wśród młodzieży gimnazjalnej w ramach programu profilaktycznego „Odmów nie bierz”. Zdaniem uczniów gimnazjum, 74% rodziców jest całkowicie przeciwnych spożywaniu alkoholu przez osoby nieletnie, ale aż 18% dopuszcza picie niewielkich ilości, 6 respondentów uznało, że ich rodzice nie mają nic przeciwko spożywaniu przez nich alkoholu. Do upicia się w czasie ostatnich trzech miesięcy przyznało się 6,5 % ankietowanych gimnazjalistów. Do picia piwa przyznało się 19,4%, do picia wódki 12,9% uczniów gimnazjów .

W 2018 roku przeprowadzono w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny badania przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów i ma formę ankiety internetowej. Celem badania była diagnoza sytuacji w gminie Juchnowiec Kościelny w aspekcie problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zjawiska przemocy w szkołach. W badaniu udział wzięło 171 uczniów szkół podstawowych (28 %), w tym 82 uczniów z Szkoły Podstawowej w Kleosinie, 85 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Juchnowcu Górnym i tylko 4 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Księżynie. Liczebność grupy uczniów gimnazjów w badaniu wyniosła 77 tj. 23 % ogółu uczniów gimnazjum, w tym 70 uczniów z klas gimnazjalnych z Kleosina i 85 uczniów z Gimnazjum w Juchnowcu Górnym. Na tle badań ogólnopolskich, gdzie próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów klas trzecich, uczniowie gimnazjów w gminie Juchnowiec Kościelny wypadają korzystniej – inicjację alkoholową ma za sobą 31 % badanych uczniów oraz 19% uczniów klas podstawowych.

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej, oprócz przyzwolenia rodziny, (uczniowie szkół podstawowych - 11%, gimnazjum - 13 %,) w przypadku starszych uczniów, było spotkanie ze znajomymi -14 %

Wyniki potwierdzają, że dla młodzieży ważną grupą są rówieśnicy, stąd też utrzymuje się tendencja spożywania alkoholu w towarzystwie znajomych. Prawdopodobnie tę można wykorzystać w dobrym celu. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży, warto wykorzystać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale również od swoich rówieśników.

Badanie wykazało, że 84% najmłodszych uczniów i 66% uczniów gimnazjów nie podjęło próby picia alkoholu.

W 2019 roku opracowano raport: "Podsumowanie diagnoz problemów i pozytywnego potencjału młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej prowadzonych w: Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Kleosinie w latach szkolnych 2013/14 - 2018/19 i w szkołach gminy Juchnowiec Kościelny w roku szkolnym 2018/2019 w Juchnowcu Górnym i Księżynie). Ponadto każda ze szkół otrzymała własną, rozbudowaną diagnozę wraz z zachętą by przyrzeć się poszczególnym zachowaniom problemowym młodzieży i przeanalizować zawarte w niej dane w kontekście własnych obserwacji, wiedzy oraz doświadczeń z codziennej pracy wychowawczej z młodzieżą.

W raportach wskazano, że przeprowadzone badania diagnostyczne pokazują pozytywny obraz młodzieży z gminy Juchnowiec Kościelny. Nasilenie zachowań problemowych i ryzykownych jest zróżnicowane w poszczególnych szkołach. W większość tych zachowań byli zaangażowani zarówno chłopcy i dziewczęta w różnym stopniu w poszczególnych szkołach. Dotyczy to takich kwestii jak:

- bycie sprawcą przemocy fizycznej i werbalnej w klasie,
- udział w sporadycznych bójkach,
- bycie ofiarą przemocy werbalnej w klasie,
- obawa przed przemocą w szkole,
- bycie ofiarą przemocy fizycznej w klasie,
- picie alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni,
- korzystanie z narkotyków,
- przekonanie o łatwym dostępie do alkoholu, narkotyków i dopalaczy,
- przebywanie w towarzystwie równieśniczym, w którym piło się alkohol.

Z raportu wynika, że projektując działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki uniwersalnej należy mieć na uwadze, że większość młodzieży prowadzi zasadniczo zdrowy styl życia, a tylko mniejszość podejmuje zachowania problemowe. Zalecono aby działania profilaktyczne w stosunku do większości uczniów dotyczyły umacniania ich w zdrowym stylu życia. Niezależnie od tego należy pamiętać, że każda grupa/klasa jest niejednorodna - część uczniów nie ma doświadczeń w omawianym temacie, część ma takie doświadczenia i jest z tego zadowolona, a niektórym omawiane doświadczenia kojarzą się bardzo negatywnie (np. doświadczenie przemocy po alkoholu itd.), więc nie można wszystkich traktować jednakowo. W trakcie zajęć należy zwrócić uwagę na każdą z wymienionych grup przez odpowiednie komentarze do omawianych treści. Z wniosków zawartych w raporcie wynika, że wskaźniki przemocy rówieśniczej spadają wraz z wiekiem. Stąd wniosek aby w pierwszej kolejności podjąć z młodzieżą starszych klas szkoły podstawowej kwestię przemocy, wzajemnych relacji w grupie i zadbać o jak najlepszą atmosferę w grupach klasowych.

Ponadto między młodzieżą 14 i 15 - letnią wyraźnie rosną wskaźniki używania substancji psychoaktywnych (picie alkoholu, upijanie się, używanie narkotyków). Stąd kolejny wniosek, że należy wprowadzać elementy profilaktyki uzależnień już wśród 13 - latków, czyli w klasie VII i kontynuować intensywnie w klasie VIII.

Z powyższej diagnozy wynika, że należy kontynuować podjęte w latach wcześniejszych działania dążąc do realizacji wyznaczonych celów w niniejszym programie, z uwzględnieniem raportów opracowanych w 2019 r.

1.1 Osoby uzależnione.

Osoba uzależniona – osoba, która w wyniku używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych albo używania ich w celach medycznych znajduje się w stanie uzależnienia od tych środków lub substancji.

Z danych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wynika, że populacja osób uzależnionych w Polsce szacowana jest na poziomie ok.2% populacji. W Gminie Juchnowiec Kościelny wg. stanu na 31.12.2017r. zameldowanych na pobyt stały i czasowy było 16.129 osób. Odnosząc dane osób uzależnionych z poziomu krajowego na poziom gminy Juchnowiec Kościelny, ich liczba wyniesie ponad 320 osób (ok.2% populacji).

Ponadto z danych będących w posiadaniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii wynika, że w 2018r.:

- w stosunku do 17 osób komisja podjęła czynności o wydanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia,
- przeprowadzono rozmowy interwencyjno - motywujące z 11 osobami na 30 wysłanych zaproszeń,
- udzielono pomocy 29 rodzinom z problemem alkoholowym w ramach grup roboczych z udziałem członka komisji.

1.2 Osoby pijące szkodliwie i ryzykownie.

Osoby pijące szkodliwie - doświadczają z powodu picia negatywnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych, psychologicznych, choć nie są uzależnione od alkoholu.

Według Światowej Organizacji Zdrowia picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i ponad 60g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350 g i więcej w tygodniu przez mężczyznę oraz utrzymywanie tego sposobu picia alkoholu się przez co najmniej miesiąc lub występowanie w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy.

Jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekłe, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

Natomiast **ryzykowne spożywanie alkoholu** to picie jego nadmiernych ilości (jednorazowo i łącznie w określonym czasie), które aktualnie nie pociąga za sobą negatywnych konsekwencji, **ale można oczekiwać, że te pojawią się, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony.**

Według danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w skali kraju ok.10 % populacji pije szkodliwie, a w skali gminy Juchnowiec Kościelny ok.1500 osób.

1.3 Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Z szacunkowych danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w skali kraju ok. 4% populacji stanowią dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi.

W gminie Juchnowiec Kościelny w 2018 r. w zajęciach dla dzieci z grup ryzyka z programem socjoterapeutycznym uczestniczyło 59 dzieci. W prowadzonych zajęciach dla dzieci z programem opiekuńczo - wychowawczym uczestniczyło 48 dzieci.

1.4 Przemoc w rodzinie.

W 2016 r przeprowadzono Diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie i w szkołach gminy Juchnowiec Kościelny.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że Gmina Juchnowiec Kościelny na podstawie subiektywnych opinii badanych **nie wyróżnia się** w zakresie przemocy na tle gmin województwa podlaskiego, chociaż na podstawie ankiet należy stwierdzić, że jest **mniej przemocy** niż w innych podlaskich gminach.

Tabela 1. Porównanie przyczyn przemocy w rodzinie (dane w %)

Przyczyna	mieszkańcy województwa podlaskiego 2012	mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny 2016
Alkohol	86,9	77
zła sytuacja materialna	62,9	35,3

bezradność (wyuczona)	12,8	61,2
nieumiejętność porozumienia się	9,2	43,5

Jako istotne źródło przemocy badani z gminy Juchnowiec Kościelny uznali nadużywanie alkoholu jako najważniejszą przyczynę przemocy w rodzinie, zarówno w odniesieniu do własnej rodziny, jak i w kontekście przekonań badanych na temat rodzin innych ofiar. Opinię tę potwierdzają badania jakościowe, według których do przemocy dochodzi z reguły bezpośrednio po spożyciu alkoholu, szczególnie w rodzinach gorzej sytuowanych. Zdaniem 59% badanych ofiar przemocy sprawcy przemocy spożywają alkohol codziennie lub często.

Tabela 2. Zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Juchnowiec Kościelny na przełomie lat 2011-2017

Dane obrazujące zjawisko przemocy	Lata						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba
Liczba formularzy "A" niebieskich kart	25	15	19	77	55	38	49
W tym z problemem alkoholowych	-	-	-	-	-	17	38

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole ma swoje źródło w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi.

Z przeprowadzonego w 2018 roku w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny badania, niepokojące wydają się dane prezentujące procent uczniów, którzy są ofiarą przemocy. Z badania wynika, że 3% uczniów szkół podstawowych i 4 % uczniów gimnazjów przyznało, że bardzo często doświadcza w szkole przemocy w różnych formach: fizycznej bądź psychicznej. Z kolei 34 % uczniów szkół podstawowych i 29% uczniów gimnazjów odpowiedziało się, że zdarza się to rzadko. Spora część uczniów zadeklarowała, że ten problem ich nie dotyczy. Uczniowie szkół podstawowych – 54%, uczniowie gimnazjów – 61%.

1.5 Sprzedaż napojów alkoholowych nieletnim.

Na podstawie przeprowadzonej w 2012 roku diagnozy problemów i zagrożeń społecznych wynika, że najczęściej możliwość dostępu do alkoholu osoby niepełnoletnie uzyskują za pośrednictwem starszych kolegów. Co trzeci respondent w wieku 14 -17 lat przyznaje, że sam sobie kupuje alkohol. Nie spotyka się to ze zdecydowanymi reakcjami sprzedawców czy innych klientów w sklepie. Co więcej 36% gimnazjalistów prosi o pomoc w zakupie alkoholu obce osoby dorosłe lub podkrađa w domu alkohol rodzicom.

Z przeprowadzonego w 2018 roku w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny badania przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO wynika, że 66% uczniów klas podstawowych i 48% uczniów gimnazjów nie wie, czy da się kupić alkohol gdy nie ma się ukończonych 18 lat. Może to sugerować, że ta grupa uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu. Jednocześnie 28 % uczniów szkół podstawowych stwierdza, że alkohol można bardzo trudno kupić lub prawie to niemożliwe. Natomiast łącznie 38 % uczniów gimnazjów, stwierdza, że zakup jest bardzo lub raczej łatwy, nie ma z tym problemu.

2. Problem narkotykowy.

Z przeprowadzonego w 2018 roku badania w szkołach na terenie gminy Juchnowiec Kościelny przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO wynika, że tylko 6% uczniów gimnazjów miało kiedykolwiek kontakt z narkotykami lub dopalaczami. Zdecydowana większość badanych uczniów stwierdziła przecząco: z szkół podstawowych – 99 % i z gimnazjów – 94%. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych – 99% nie podjęła próby zażywania narkotyków i 92 % uczniów gimnazjów.

III. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Cele i działania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r. wynikają z przeprowadzonej diagnozy i badań w gminie oraz uwzględniają zadania służące realizacji: **2 Celu Operacyjnego Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020.**

CEL STRATEGICZNY I: Rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz występowania przemocy w rodzinie.

1. **Cel szczegółowy:** Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu i osobom współuzależnionym w ramach edukacji zdrowotnej określonej w NPZ na lata 2016 - 2020.

DZIAŁANIA

1) działalność i finansowanie punktu konsultacyjnego poprzez:

- a) finansowanie dyżurów osób pracujących w punkcie,
- b) doposażenie punktu konsultacyjnego w fachową literaturę, broszury oraz publikacje związane z problemem alkoholowym,
- c) organizowanie i finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji osób pracujących w punkcie konsultacyjnym poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach wraz z finansowaniem wydatków związanych z kosztami dojazdu rozliczanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

2) podnoszenie świadomości osób pijących szkodliwie, uzależnionych, współuzależnionych na temat spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym skutków, dysfunkcji i zachowań przystosowawczych poprzez:

- a) zakup materiałów informacyjnych, ulotek, broszur oraz publikacji.

3) wspieranie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w Domu Pomocy Społecznej w Czerewkach poprzez:

- a) finansowanie dyżurów interwencyjno – wspierających, prowadzenie bezpłatnych konsultacji indywidualnych w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie, prowadzenia edukacji w zakresie uzależnień dla pensjonariuszy oraz szkoleń personelu DPS z zakresu szkodliwości spożywania alkoholu przez pensjonariuszy,
- b) finansowanie szkoleń dla pracowników DPS-u z zakresu rozpoznawania problemów alkoholowych, motywowania osób spożywających alkohol szkodliwie do zaprzestania picia, osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, a także wspierania abstynencji osób, które ukończyły terapię w placówkach leczenia uzależnień.

4) sfinansowanie uzupełnienia wyposażenia placówek leczenia w sprzęt i materiały biurowe oraz zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów;

5) prowadzenie programów profilaktycznych, celem ułatwienia realizacji programów leczenia oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych mieszkańcom gminy;

5) zakup programów terapii i psychoterapii, programów ograniczania picia alkoholu, programów pomocy psychologicznej i psychoterapii oraz programu redukcji szkód.

Wskaźnik

- liczba osób, które otrzymały wsparcie,
- liczba zakupionej fachowej literatury, broszur, ulotek itp.,
- liczba zakupionych programów.

2. **Cel szczegółowy:** Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

DZIAŁANIA

1) edukacja społeczna z zakresu destrukcyjnego wpływu alkoholu i innych środków psychoaktywnych na prawidłowy rozwój dziecka w okresie prenatalnym (zagrożenie FAS) w ramach zwiększania dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów ujętej w NPZ na lata 2016-2020;

2) wspieranie działań środowisk abstynenckich.

Wskaźniki

- liczba zakupionych materiałów edukacyjnych, ulotek, itp.,

- liczba szkoleń.

3. Cel szczegółowy: Zmniejszenie skali problemów w rodzinach, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz występowania przemocy w rodzinie.

DZIAŁANIA

- 1) rozpatrywanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii wniosków dotyczących osób uzależnionych od alkoholu:
  - a) udzielanie informacji na temat uzależnień, picia ryzykownego, picia szkodliwego oraz możliwości podjęcia terapii – wstępne motywowanie do podjęcia terapii,
  - b) motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii, przeprowadzenie wywiadu wstępnego celem rozpoznania ewentualnego zjawiska przemocy domowej,
  - c) opłacanie kosztów za sporządzenie opinii biegłych, którzy orzekają w przedmiocie uzależnienia,
  - d) uiszczanie opłaty sądowej za wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 2) dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną w trakcie prowadzenia terapii osób uzależnionych;
- 3) pomoc dzieciom , w tym z rodzin z problemem z alkoholowym, a w szczególności:
  - a) prowadzenie i finansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych (np.teatralnych, sportowych, adaptacyjnych), socjoterapeutycznych lub z elementami socjoterapii),
  - b) wspieranie i finansowania obozów, kolonii z programem socjoterapeutycznym,
  - c) finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach i zajęciach opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych lub z elementami socjoterapii,
  - d) organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji osobom udzielającym pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin alkoholowych, z problemem przemocy,
  - e) wspieranie rodzin, które doświadczają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację i finansowanie programów wspierających rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi, w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych, w ramach profilaktyki selektywnej określonej NPZ na lata 2016-2020,
  - f) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/ narkotykowym/problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych osobom prowadzącym tego typu zajęcia wraz z finansowaniem wydatków związanych z kosztami dojazdu rozliczanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w ramach szkolenia kadr w ujętych w NPZ na lata 2016 -2020,
  - g) organizowanie i finansowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,
  - h) zakup i prenumerata literatury fachowej, adresowanej do osób, które w swojej pracy spotykają się z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie oraz innych czasopism o tematyce edukacyjnej określonej w NPZ na lata 2016-2020.
- 4) udział członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w pracy grup roboczych, zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie;
- 5) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym poprzez m.in upowszechnianie informacji na temat pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy poprzez zakup materiałów i ulotek informacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej wskazanej w NPZ na lata 2016 -2020;
- 6) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez

zorganizowanie i sfinansowanie szkolenia, konferencji lub warsztatów w ramach szkolenia kadr w ujętych w NPZ na lata 2016 -2020;

7) dofinansowanie pracy specjalistów przygotowanych do pracy z członkami rodzin z problem przemocy.

Wskaźniki

- liczba rozpatrzonych wniosków dotyczących osób uzależnionych od alkoholu,
- liczba odbytych rozmów interwencyjno - motywujących,
- liczba wydanych opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia,
- liczba „Niebieskich Kart” prowadzonych w rodzinach z problemami alkoholowymi,
- liczba grup roboczych z udziałem członka GKRPA i N,
- liczba dzieci objętych pomocą,
- liczba zakupionych materiałów informacyjnych,
- liczba programów profilaktycznych,
- liczba szkoleń.

CEL STRATEGICZNY II: Rozwój profilaktyki.

I. Cel szczegółowy: Wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używaniu alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodych ludzi zgodnie z zadaniami określonymi w NPZ na lata 2016 - 2020 w zakresie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

DZIAŁANIA

- 1) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, a w szczególności rekomendowanych programów profilaktycznych, poprzez:
  - a) finansowanie i wdrażanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej wraz z finansowaniem wydatków służących ich realizacji np. artykuły papiernicze itp.,
  - b) zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych dla uczniów, nauczycieli, rodziców,
  - c) finansowanie wody i dożywiania dzieci uczestniczących w programach pozalekcyjnych z programami profilaktycznymi,
- 2) realizacja i finansowanie autorskich, środowiskowych programów profilaktycznych w współpracy z instytucjami np. ZHP, Ośrodek Kultury w Gminie Juchnowiec Kościelny zapewniającymi spędzanie wolnego czasu bez alkoholu i używek poprzez:
  - a) finansowanie kosztów zatrudnienia wychowawców, animatorów oraz niezbędnych do realizacji programów, (w szczególności będących kontynuacją wcześniejszych działań systematycznych np. „Lato OK”) materiałów (w tym nagród uczestnikom, wody, dożywiania itp.),
  - b) włączanie działań profilaktycznych podczas bezalkoholowych imprez typu pikniki, festyny poprzez np. organizowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego.
- 3) finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako integralnego elementu programu profilaktycznego, uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia wraz z ponoszeniem niezbędnych kosztów materiałowych np. zakup sprzętu sportowego oraz kosztów zatrudnienia animatorów do prowadzenia zajęć sportowych i edukacyjno - profilaktycznych;
- 4) wspieranie i finansowanie obozów oraz kolonii z programem profilaktycznym;
- 5) realizacja i finansowanie programów wspierających rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi;
- 6) podnoszenie kompetencji nauczycieli oraz realizatorów programów profilaktycznych, w tym realizatorów pozalekcyjnych zajęć sportowych poprzez dofinansowanie szkoleń, spotkań, narad roboczych i konferencji w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą w zakresie kształcenia kadr w ramach NPZ na lata 2016 – 2020 , a w szczególności:

- a) finansowanie/ wspieranie szkoleń na temat konstruowania programów profilaktycznych, opartych na podstawach naukowych,
- b) finansowanie/wspieranie szkoleń rozwijających umiejętności zawodowe realizatorów programów profilaktycznych,
- c) finansowanie/wspieranie szkoleń konferencji, narad różnym grupom zawodowym realizującym zadania z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych i przeciwdziałania uzależnieniom.

Wskaźniki

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych przez PARPA,
- liczba dzieci, młodych ludzi, nauczycieli i rodziców uczestniczących w zrealizowanych działaniach, programach profilaktycznych, w tym rekomendowanych,
- liczba przeszkolonych osób.

2. Cel szczegółowy. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków, dopalaczy, przemocy w rodzinie oraz możliwości zapobiegania tym zjawiskom zgodnie z działaniami określonymi w NPZ na lata 2016 - 2020 w formie edukacji zdrowotnej i szkolenia kadr.

- 1) finansowanie szkoleń i podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców oraz właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- 2) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości, zwłaszcza w zakresie sprzedaży i podawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 3) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień oraz włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii i akcji promujących życie bez alkoholu i używek;
- 4) współpraca z mediami w zakresie upowszechniania wiedzy na temat uzależnień;
- 5) podniesienie kwalifikacji zawodowych przedstawicieli służb np. policji, pracowników socjalnych, itp. kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi poprzez finansowanie szkoleń z zakresu komunikacji interpersonalnej i postępowania z klientami (petentami, pacjentami) będącymi pod wpływem alkoholu;
- 6) finansowanie kosztów podnoszenia kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach wraz z finansowaniem wydatków związanych z kosztami dojazdu rozliczanymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
- 7) przeprowadzenie, sporządzenie i sfinansowanie diagnozy problemów i zagrożeń społecznych.

Wskaźniki

- liczba przeszkolonych sprzedawców alkoholu,
- liczba skontrolowanych placówek posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu,
- liczba akcji, kampanii profilaktycznych,
- liczba osób, które podniosły kwalifikacje.

CEL STRATEGICZNY III : Współdziałanie z instytucjami i organizacjami

1. Cel szczegółowy: Wspieranie i udzielanie pomocy podmiotom realizującym zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

DZIAŁANIA

- 1) udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
- 2) współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów (zwłaszcza rekomendowanych) i zajęć z programem profilaktycznym;

- 3) współpraca z ruchami samopomocowymi;
- 4) dofinansowanie działań ujętych w niniejszym programie, a w szczególności: programów profilaktycznych, kolonii z programem socjoterapeutycznym oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- 5) działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach poprzez:
  - a) udział w kampaniach społecznych z zakresu zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zakup materiałów edukacyjnych,
  - b) podjęcie działań w placówkach oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem wypracowania właściwych zachowań i postaw wobec osób i sytuacji z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego oraz odpowiedzialności karnej za jazdę pod wpływem alkoholu,
  - c) zakup materiałów informacyjnych na temat wpływu na organizm, celem przekazania policji z wykorzystaniem podczas do kontroli drogowej,
  - d) zakup urządzenia mieszkańcom gminy w celu samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości np. alkomatu.

Wskaźniki

- liczba kampanii,
- liczba zakupionych materiałów informacyjnych.

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii inicjuje realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania i Narkomanii współpracując z :

- 1) Urzędem Gminy Juchnowiec Kościelny;
- 2) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym;
- 3) Komisariatem Policji w Łapach i IV Komisariatem Policji w Białymstoku;
- 4) Sądem Rejonowym w Białymstoku (V Wydział Rodzinny i Nieletnich);
- 5) placówkami prowadzącymi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze oraz zajęcia socjoterapeutyczne;
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 7) placówkami oświatowymi na terenie gminy;
- 8) Ośrodkiem Kultury w gminie Juchnowiec Kościelny;
- 9) Organizacjami pozarządowymi;
- 10) Harcerzami działającymi na terenie gminy Juchnowiec Kościelny;
- 11) Gminną Biblioteką Publiczną w Juchnowcu Kościelnym;
- 12) Parafiami z terenu gminy Juchnowiec Kościelny;
- 13) Sołtysami z terenu gminy Juchnowiec Kościelny;
- 14) Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej;
- 15) innymi podmiotami, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny, w tym :

- 1) w zakresie zapobiegania alkoholizmowi i przeciwdziałania narkomanii do: dzieci i młodzieży szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, rodziców, nauczycieli;
- 2) w zakresie pomocy specjalistycznej do osób mających czynny kontakt z alkoholem, narkotykami, przemocą w rodzinie oraz osób współzależnych;

3) w zakresie przemocy, do osób stosujących i doznających przemocy z problemem alkoholowym.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Osobom powołanym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji w następującej wysokości:

- 1) przewodniczącemu komisji lub osobie zastępującego przewodniczącego komisji -150 zł brutto, z zastrzeżeniem pkt.3;
- 2) członkom komisji - 120 zł, z zastrzeżeniem pkt.3;
- 3) osobie wchodzącej w skład komisji za sporządzanie dokumentacji z posiedzenia komisji, w tym protokołu z posiedzenia komisji przysługuje dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 50 zł brutto za każde posiedzenie.

2. Członkom zespołów problemowych, członkom wchodzących w skład grupy roboczej powołanej w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przysługuje wynagrodzenie za realizację czynności w wysokości określonej w Tabeli nr 1: „Stawki wynagrodzenia za czynności przez zespoły/grupy robocze”

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w tabeli Nr 1 pkt.4 obniża się za każdą nieobecność na posiedzeniu grupy roboczej, proporcjonalnie do liczby nieobecności w danym miesiącu kalendarzowym.

4. Podstawę wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1-3, stanowi podpisana przez przewodniczącego komisji lub osobę zastępującego przewodniczącego komisji uwierzytelniona dokumentacja potwierdzająca udział w posiedzeniach komisji, zespołów, grup roboczych oraz zestawienie wykonanych czynności przez osoby wchodzące w skład komisji za dany miesiąc, przedłożone w terminie do 20 – go dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu w którym odbyły się posiedzenia i wykonane czynności komisji.

Tabela Nr 1. Stawki wynagrodzenia za czynności wykonywane przez zespoły/grupy robocze:

L.p.	Rodzaj czynności	Wskaźnik	Stawka
1a.	Udział w pracach zespołu w przeprowadzaniu rozmów z osobami nadużywającymi alkohol oraz ich rodzinami.	posiedzenie	120 zł brutto
1b.	Udział w pracach zespołu w przeprowadzaniu rozmów z osobami nadużywającymi alkohol oraz ich rodzinami wraz z prowadzeniem dokumentacji z posiedzenia zespołu, w tym sporządzanie notatek z przeprowadzonych czynności zespołu.	posiedzenie i protokół	150 zł brutto
2.	Udział w pracach zespołu w przygotowaniu wniosków wraz z załącznikami w zakresie kierowania na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego, osób które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego	wniosek	50 zł brutto
3.	Udział w pracach zespołu w przygotowaniu wniosków wraz z załącznikami do sądu o wszczęcie postępowania sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.	wniosek	50 zł brutto
4.	Udział w pracach grup roboczych, zespołu interdyscyplinarnego powoływanych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (NK)	ryczałt miesięczny	500 zł brutto
5a.	Przeprowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	punkt sprzedaży	55 zł brutto
5b.	Przeprowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z prowadzeniem dokumentacji, w tym sporządzenie protokołu	punkt sprzedaży i protokół	85 zł brutto
6a.	Przeprowadzanie wizji lokalnych w celu zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	punkt sprzedaży	30 zł brutto
6b.	Przeprowadzanie wizji lokalnych w celu zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z prowadzeniem dokumentacji, w tym sporządzenie notatki z wizji	punkt sprzedaży i notatka	60 zł brutto

	lokalnej.		
--	-----------	--	--